

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Quarta Euangeliiu[m]. Miseru[n]t iud[a]ei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A **E**cce qui molli. vesti. in domib⁹ regū sūt. Ad hoc em magnatib⁹ adulāe mlti: vt cū ipis cōmorātes delicijs vtant: s; veritatē amatores talia aspnanē. **T**er- tio cōmēdat eū chri⁹ a claritate noticie/ cū dicit. **C** Sed

ad existis vi. rē. quia Joānes plus fuit q̄ propheta: quem alij prophe- te predixerunt ven- turū: ipse eum ad- huc i vtero matris positus agnouit: et postea ipm bapti- cauit: et digito mō- strauit. Quarto cō- mendat eū auctori- tate docēne dicēs:

C Hic em ē de quo scriptū est: Ecce ego mitto angelū meum. i. Joāne qui vitā duxit angelicam.

B **A**n te facie tuā qui ppara- bit viam tuam. ante te. id est cor- da audientium ad recipiendum chri- stum per predica- onem suam. Quin- to cōmēdat eum imediate post ho- diernum euangeli- um super omnes sanctos dicens: Inter natos mulierū nō surrexit maior iōanne baptista.

Postilla
Miserunt iudei ab hieroso- lyms sacerdotes rē. Joā- nis. i. Luce. iij. Historia hui⁹ euāgelij facta est anno domi- ni. xpi. feria. iij. r. vij. kalend. Maij. luna xv. inditiōe. iij. Ante initium illius euan- gelij habetur: q̄ anno. xv. imperij Tybe- rij celsaris: scilicet sub quo passus est chri- stus: factum est verbum domini sup Jo- annē Zacharię filium in deserto: scilicet

cum Joannes esset triginta annor: et ve- nit in omnem regionem Jordanis/predi- cans baptismū penitētie/ in remissionem peccatorum. Dicebat autem ad turbas que exibant vt baptigarentur ab eo. Faci- te dignos fructus

Jo. iij. cap. iij. pag. 1.

A **E**cce q̄ mollibus vestiunt in do- ^{q̄ nō est tal' austerē et sancte vite: secus de adula- toribus: qui sunt in curijs principū}

mib⁹ regū sunt. Sed qd existis videre pphetā: etiā dico vobis et ^{q̄ excelsus est iōānes.}

plus q̄ pphetā. Hic em est de q̄ ^{q̄ nuncū iōanne}

scriptū est. Ecce ego mitto ange- lum meum ante faciem tuam qui ^{q̄ penitentia pducit.} preparabit viam tuam ante te.

hierosolymis sacē dotes et leui-

Dñica III. Aduē- tus Euāge. fm Joāne capitulo. i. b

In il- lo tem- pore. Misē- rūt iudei ab

ad ipsum nuncios: et notatur hoc cum di- citur. **M**iserūt iudei. id est illi de tribu iuda: qui erant nobiliores in popu- lo iudeor. In signū hui⁹ q̄ chri⁹ de tri- bu iuda nasci voluit. Secūdo ex loci no- bilitate: quia f **A**b hierosolymis. q̄ erat ciuitas sacerdotalis et regia: q̄ erat caput regni. Tertio ex nuncioz solenni- tate. Miserunt em g **S**acerdotes et leuitas ad eum. qui erant solēnes per- sone: et in ipsis debebat scientia et sancti- tas eminere. Quarto ex persona ad quā

Dominica. III. Aduentus

Emittunt: scilicet ex hoc q̄ requirunt testi-
moniū de seipso: ⁊ tantam fidem habue-
runt in dictis eius: vt ei crederent ipsum
de seipso: ergo dicunt. a **Tu quis es.**
vt respondeat eius disceret q̄s ipse esset.

b Et confessus

ē ⁊ nō negā. ⁊ cō-

fessus ē: q̄ nō sum

ego chri. nā chri-

stus id est messias:

fuit promissus iu-

deis ex dictis ⁊ scri-

pturis. pphetarū.

Audieres quia nō

esset christus: inter-

rogauerūt cōsequē-

ter si esset belias:

quia sicut aduentus

christi: sic aduentus

belie fuerat iudeis

pmissus. vñ. Ecce

ego mittam vobis

beliam pphetam

anteq̄ veniat dies

domini magnus.

c Et dixit. nō sū.

id ē ego belias. Si

autē quis diceret:

Christus loquēs de

ioāne dicit: ipse est

belias. Et iohannes

hic dicit: non sum

belias. Responde

q̄ ipsi querebāt de

psona belie: ⁊ ideo

ad eorū questionem

respondit: q̄ ipse nō

erat belias in pso-

na. S; vt dicit Gre-

go. in homel. Iohānes fuit belias in spiri-

tu. ppter similitudinē ⁊ pformitatē ipsius

ad beliam. Primo in austeritate vite: q̄

de belia dicitur q̄ fuit pilosus ⁊ cona pel-

licea circa renes accinctus. Et de iohanne

dicitur. Et habebat vestimētum de pilis

camelorum: ⁊ conam pelliceā circa lum-

bos eius. Secundo in dura reprehensio-

ne. Belias enim regem Achab dure re-

hendit: Iohannes herodē arguebat. fuit

etiam similis belie in officio: quia Iohan-
nes fuit p̄cursor: primi aduentus: sic beli-
as erit p̄cursor: secundi aduentus. Et hoc
voluit christus cū dixit ipsum esse belia.
d Et propheta es tu? Respondit nō.

Bregori. Iohānes

negauit se esse pro-

phetā tm: q̄ plus

erat q̄ propheta.

c Dixerūt er-

go iudei: Quis

es tu vt respon-

sum demus his

q̄ miserūt nos?

Quid dicis de

teipso? At. scz io-

annes. f Ego

vor clamantis

in deserto: diri-

gite viam domi-

ni: sic dixit Esai-

as propheta. id

est ego sum ille de

quo scriptura dicit

Qui debet clama-

re in deserto iude-

q̄ homines se pre-

parent ad aduentū

christi in mūdum.

Et bene signatur

iohannes in proprie-

tate vocis: q̄ erat

annunciator verbū

domini: id ē christi

qui est verbum pa-

tris fm diuinitatē.

Vox enim est ante

verbum: sicut iohā-

nes ante christum.

Item sicut vox manifestat verbum: sic io-

annes christum. Tota em̄ vita ⁊ conuer-

satio iohānis fuit preparatio ad susceptio-

nem christi. g Et qui missi fuerant

erant ex pharisais. Aya. Pharisai in

ter alios magis videbātur religiosi: pro-

pter hoc dicebātur pharisai a phares q̄

est diuisor: quia in habitu in vita et gestu

erāt ab alijs distincti in signum maioris

religionis. Et ideo pharisai erant magne

Pal. xl. a

§

Mat. II. 3

4. regl. I. b
Mat. 3. 2.

3. Re. 18. c.
Mat. 6. c.

Elia. 40. b

A fame in populo iudeorum. **Et** interrogauerunt eum et dixerunt ei. Quid es baptizans si tu non es christus neque helias neque propheta? **Ande** **Chyph.** Interrogauerunt eum non quasi scire volentes sed prohibere eum a baptismo.

b **Respondit** eis **Ioannes** dicens. **Ego** baptizo in aqua. scilicet la uando tñ corpus ad designandum illum qui suo baptismo la uabit a nimas. Consequenter ostendit christi excellentiam dicens.

c **Adedius** autem vestrum stetit qui est pñs in ter vos in corpore apparuit: et communi conuersatione inter homines conuersatus est: ut patet in euangelis: cum eis manducans et bibens: ne propter austeritatem aliqui desperarent.

d **Quem** vos nescitis. quantum ad diuinitatem.

e **Ipse** est qui post me uenturus est. **Tho.** ad predicandum baptizandum et moriendum.

f **Qui** ante me factus est. i. in dignitate positus: quia dignior est et honoratior. **g** **Cui** non sum dignus. i. sufficiens. **h** **Ut** solua calciamenta. **uñ** **Dico.** ad Eustochium. Christus nunc fuit prohibuit. Et christi sp fecit ope quod docuit uo. uñ. Cepit iesus facere et docere. **Ly.** dicit: quod hec est locutio metaphorica: quia in hoc ioanes exprimit se non esse dignum exhibere christo etiam minimum ministerium: sed in

a interrogauerunt eum. et dixerunt ei. **ad** quid ualeat tuum baptisma: uel quare illud officium assumis.

ei. Quid ergo baptizas si tu non es christus: neque helias: neque propheta? **Respondit** eis **ioannes** **laudo.** **significante**

verum baptismum. **dicens:** **Ego** baptizo in aqua: **apud** vos pñs est.

medi autem vestrum stetit quem vos nescitis. **Ipse** est qui post me uenturus est: **dominus** post preconem.

turus est: qui ante me factus est: **propter** suam excellentiam

cuius ego non sum dignus: ut solua calciamenta: **ideo** dicit sermo conuersus. i. ad aliud conuertit se intelligendum.

ua ei corrigia calciamenti. **hec** i. villa sic dicta. **ex** alia parte iordanis fluij.

betbania facta sunt trans iordanem: **ubi** erat ioannes baptizans.

Euangelium in gallicantu natiuitatis christi. **Luce.** II. a. i. principio.

uobis iam exprimes per modum loquendi communi. Cum enim quis suam paruitatem et excellentiam alterius uult exprimere: solet dicere cōiter. **Id** sum dignus tangere sotulares eius: uel aliqd hmodi. **hec** in be. **Ly.** non ulla que per hierusalem est: et ubi lagar fuit suscitatus: sed alia eodem nomine vocata: sita supra iordanem ex altera parte fluminis i forte duarum tribuum et dimidie. Et ideo ad hoc denotandum additur. **Trans** ior. **et** aqua distat a hierusalem ad unam diem: et in eodem loco consueuerat ioannes commorari et predicare et baptizare: et multi ueniebant illuc ad eum ut baptizarentur ab eo. **Uñ** circa hunc sensum euangelium: ubi dicitur Tu quis es. **Querit:** quare iudei magis de ioane quam de christo credebant. **Rñdet** **Chypho.** quod triplex fuit ratio. **Prima** ratio est: quia ioannes erat de magno genere: utpote filius zacharie magni sacerdotis. **Et** quia miraculose natus est dytroque pariete sterili et sene. **Christus** autem ut ipsi credebant erat filius fabri et cuiusdam paupercule mulieris: et non miraculose natus: quia de iuuecula quibus de sene precepsa ratio est: quia ioannes i victu et vestitu magis asperam vitam quam christus agere uidebatur. **Uñ** tunicam de pilis camelorum habebat: et non pelliceam ad subos eius: et cibus eius locustę et mel siluestre. **Christus** autem cōibus vestibus induebatur: et cōi cibo utebatur: et cum hominibus in nuptiis et conuiujs comedebar.

An. 10. a.

An. 1. a.

In gallicantu Euangelium

E Tertia rō ē: qz iohannes pfortia hoim de-
uitabat: z in deserto morabat: latitans in
antris z speluncis donec spūscūs ei di-
xit vt exiret ad perhibendū testimoniū de
christo. Et tūc venit ad iordanem p̄dicās

Luce. 3. a.
Luce. 1. a.

baptismū p̄nitenti-
e. Christ⁹ aut mo-
rabat cū hoibus z
cōuersabatur cum
p̄ccōribus: et man-
ducabat cum ipsis
Propterea ergo
iudei ad iohannē le-
gationē miserāt vt
eū interrogarēt: an
ecēt christ⁹. Et rōdit
qz nō sū ego christ⁹

Jo. 1. c.

Postilla

E xijt edi-
ctū a ce-
sare au-
gusto. 7c.
Luce. ii. Historia
huius euangelij fa-
cta est anno christi
p̄mouiali. xij. kal.
Januarij. feria. iij.
luna. xvij. inditōe
iij. An̄ initū illius
euāg. scribit sc̄tus
Lucas in p̄cedenti
capitulo ortū s̄cti

ioānis baptiste. s. quō nūciat⁹ est p̄ ange-
lum gabrielē patri suo zacharie in tēplo:
z quō natus est de sterili matre: z quō in
circumcisione vocatū est nomen eius Ioh-
annes: z quomō ipse puer crescebat quā-
tum ad augmentū corporis: z conforta-
tur spiritu: scilicet quantū ad augmentum
gratię z virtutis. Et erat in deserto vsqz
ad diem ostensionis suę ad israel. Et de-
scribit ortum saluatoris dicens: Fa-
ctum est autem in diebus illis. a. **E**xijt
edictum a cesare augusto. Zyra. Hic
ostēdit tempus natiuitatis christi qui na-
tus est imperante cesare augusto: qui no-
minatus est augustinus ab augendo: qz val-
de notabiliter auxit imperium romanū:
qui regnauit quadraginta duobus annis:

z duodecim annis ante natiuitatem christi:
stet: et post tanta fuit pax in vniuerso orbe
vt ad litteram videretur impletum quod
p̄dixit. Constabunt gladios suos in vo-
meres: et lanceas suas in falces. Et alibi:

B

Elia. 1. h.

Ds. 7. h.

Elia. 2. h.

In il-
lo tem-
pore. Exijt
s. generale mada-
cum vel statutū.
edictū a cesa-
re augusto:
s. recensere quot
p̄ois essent i orbe.
vt describe-

Dicitur in diebus
eius iusticia z abū-
dātia pacis. Et ite-
rum. Non leuabit
gens contra gentē
gladium. Et sic in
diebus cesaris au-
gusti omnibus gen-
tibus romano im-
perio subiectis fuit
vniuersalis pax in
orbe. Ideo mada-
uit. b. **E**t de-
scriberetur vni-
uersus orbis. vt
per hoc sciret qua-
liter terre esset po-
pulate: et quanta
tributa glorię sue
posset reddere: vt
sic tributis indebi-
tis nō grauaretur:
et etiam sciretur p-
quem modum sin-
gule terre a roma-
no imperio melius

reſ vniuers⁹ orbis: hec descriptio

p̄mo facta ē a p̄sīde syrie cyrino.

Et ibāt dēs vt p̄fiterent singuli

in suā ciuitatē. Ascēdit autē io-

seph a galīlea d̄ ciuitate naſareth

regeretur. c. **H**ec descriptio p̄mo

facta est a p̄sīde syrie cyrino. Hūc

em̄ Cyrinū cesar augustus p̄fecerat ter-

re syrie ad ipsam regēdam. Et quia syria

est in medio terre habitabilis: z ibi fuit

ipsa descriptio p̄mo inchoata: vt inde de-

nunciaretur fieri in alijs prouincijs circu-

lariter. d. **E**t ibant omnes vt pro-

fiterentur singuli in ciuitatē suam.

scz vnde oriundi erāt. Proſtebātur autē

dupliciter se subiectos esse romano impe-

rio: id est scripto/ q̄ noia eorum scribebā-

tur: z facto: quia soluebant centum impe-

ratori: scz vñ nūmū argenteū valentē. r.

nūmos vsuales. e. **A**scē. āt z ioseph.

scz vir marię. f. **A** galīlea. quia inferi

or erat q̄ iudea. g. **D**e ciuita. na. vbi

christ⁹ p̄cep⁹ erat: z in q̄ ioseph māebat.